

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Rjukan–Notodden
Industrial Heritage Site
inscribed on the World Heritage List in 2015

Vår dato 29.12.2022
Deres dato
Vår referanse 22/37202-6
Deres referanse
Vår saksbehandler Juliana Strogan

Referat fra Verdensarvrådets møte 9. desember 2022

Saker: 12/2022 – 17/2022

Møtested: Fylkeshuset i Skien – Rom Vemork

Dato: 9. desember 2022

Tid: 13.30–16.30

Følgende medlemmer møtte:

Vestfold og Telemark fylkeskommune:

- Terje Riis-Johansen, fylkesordfører (leder)
- Nikolai Boye, vara for opposisjonsrepresentant
- for fylkesdirektør Else Blom, kulturdirektør
- Juliana Strogan, verdensarvkoordinator (sekretær)

Tinn kommune:

- Steinar Bergsland, ordfører
- Bjørn Sverre Sæberg Birkeland, opposisjonsrepresentant
- Anne Tove Sandal Teigenes, kommunedirektør
- Hans Olav Stegarud, kommunal verdensarvkoordinator

Notodden kommune:

- Gry Fuglestveit, ordfører
- Reidar Folke Solberg, opposisjonsrepresentant
- Terje Malm, fungerende kommunal verdensarvkoordinator

Vinje kommune:

- Øyunn Romtveit, opposisjonsrepresentant
- Anders Sandvik, assisterende kommunedirektør
- Kjell Christenson, kommunal verdensarvkoordinator

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Rjukan-Notodden
Industrial Heritage Site
inscribed on the World Heritage List in 2015

Følgende observatører møtte:

Riksantikvaren:

- Atle Omland, Internasjonal avdeling Riksantikvaren

Verdensarvsenteret:

- Anna Hereid, direktør NIA

Universitetet i Sørøst-Norge:

- Steffen Fagernes Johanesen, leder forskningsgruppe Kulturarv i Bruk

Hovedutvalg for kultur, folkehelse, tannhelse og idrett:

- Maja Foss Five, hovedutvalgsleder

Følgende medlemmer – forfall:

Notodden kommune:

- Per Sturla Wærnes, kommunedirektør

Vinje kommune:

- Jon Rikard Kleven, ordfører

Saksliste:

Sak 12/2022: Orientering om arbeid med Forvaltningsplan 2023-2026

Sak 13/2022: Orientering om Periodisk Rapportering

Sak 14/2022: Uttalelse fra rådet om søknadene til Midler for Verdensarv -Post 79, kap 1429

Sak 15/2022: Orientering om Basisutstillingen

Sak 16/2022: Orientering om arbeid for finansiering av istandsetting av Tinnosbanen

Sak 17/2022: Eventuelt

Møtet startet med en gjennomgang av roller i forvaltningssystemet (presentasjoner av Atle Omland, Riksantikvaren, og Eystein Andersen, Kulturarv seksjon i VTFK). Etter spørsmål om den nasjonale evalueringen av forvaltningen i verdensarvstedene i Norge, ble det informert av Riksantikvaren om at dette er en overordnet evaluering av lokal verdensarvforvaltning opp mot dokumentet «Ny, Helhetlig Verdensarvpolitikk» fra 2012 og de to siste relevante stortingsmeldingene. Andre verdensarvsteder kjører egne periodiske lokale evalueringer som svarer på spesifikke spørsmål om effektiviteten av den lokale forvaltningen.

Sak 12/2022: Orientering om arbeid med Forvaltningsplan 2023-2026

Forslag til vedtak:

Verdensarvrådet tar saken til orientering.

Vedtak (enstemmig):

Verdensarvrådet tar saken til orientering.

Merknad: rådet ønsker planen ferdig før valget i 2023.

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Rjukan-Notodden
Industrial Heritage Site
inscribed on the World Heritage List in 2015

Sak 13/2022: Orientering om Periodisk Rapportering

Forslag til vedtak:

Verdensarvrådet tar saken til orientering.

Vedtak (enstemmig):

Verdensarvrådet tar saken til orientering.

Merknad1: nasjonal frist for levering av seksjon II fra de enkelte verdensarvsted er 1. mai 2023. Riksantikvaren peker på at det er viktig å bruke problemstillinger, arbeidsområder og temaer (både positive og negative) som fremkommer i periodiske rapporteringen i forvaltningsplanen som jobbes med nå og i handlingsplanen.

Merknad2: Riksantikvaren ønsker at verdensarvstedene skal flagge utfordringene på et ærlig nivå, slik at Norge som statspart kan følge opp identifiserte temaer. Verdensarvstedene trenger ikke å være redde for uønskede konsekvenser fra UNESCO sin side, for det er Norge som statspart som svarer til UNESCO og har plikt i å følge opp utfordringer som er flagget i rapporteringen.

Sak 14/2022: Uttalelse fra rådet om søknadene til Midler for Verdensarv -Post 79, kap 1429

Forslag til vedtak:

1. Alle tiltak det søkes tilskudd til fra kap.1429 post 79 er i samsvar med gjeldende forvaltningsplan og vil bidra til å oppfylle dens mål og tiltak. Det anbefales at søknadene legges til grunn i fylkeskommunens søknad om ramme for post 79.
2. Det må arbeides mer med å øke bevilgningen til verdensarv i Norge. Størrelse til søknadene viser at behovet for midler er betydelig og krever en økning i rammene for kap. 1429 post 79, men også at en statlig satsing, tilsvarende den som Stortinget vedtok i 2022 for kirkebygg, om friske midler til å dekke vedlikeholdsetterslepet på nasjonalt nivå, blir innført. Fylkeskommunen har kartlagt behov for Rjukan-Notodden Industriarv i størrelse 1,5 milliard kroner. Verdensarvrådet bør fortsette å arbeide aktivt med å øke rammene for tilskudd til verdensarv i Norge.

Vedtak (enstemmig):

1. Alle tiltak det søkes tilskudd til fra kap.1429 post 79 er i samsvar med gjeldende forvaltningsplan og vil bidra til å oppfylle dens mål og tiltak. Det anbefales at søknadene legges til grunn i fylkeskommunens søknad om ramme for post 79.
2. Det må arbeides mer med å øke bevilgningen til verdensarv i Norge. Størrelse til søknadene viser at behovet for midler er betydelig og krever en økning i rammene for kap. 1429 post 79, men også at en statlig satsing, tilsvarende den som Stortinget vedtok i 2022 for kirkebygg, om friske midler til å dekke vedlikeholdsetterslepet på nasjonalt nivå, blir innført. Fylkeskommunen har kartlagt behov for Rjukan-Notodden Industriarv i størrelse 1,5 milliard kroner. Verdensarvrådet bør fortsette å arbeide aktivt med å øke rammene for tilskudd til verdensarv i Norge.

Sak 15/2022: Orientering om Basisutstillingen

Forslag til vedtak:

Verdensarvrådet tar saken til orientering.

Vedtak (enstemmig):

Verdensarvrådet tar saken til orientering.

Merknad1: Riksantikvaren informerer at hvis det er ønskelig med to basisutstillinger til Rjukan-Notodden Industriarv må finansieringsmidlene skapes lokalt – det foreligger ikke statlig finansiering til den andre basisutstillingen. Kostnadene skal være rundt 5 millioner kroner, med kostnadene relatert bygningen i tillegg. Et alternativ kan være å velge deler av utstillingen.

Merknad2: NIA har presentert planene og kostnadene for den lokale verdensarvutstillingen. Kostnadene beløper seg til 56 millioner kroner pluss 29 millioner til nødvendige ombygginger i Tinfos 1 og Vemork.

Merknad3: Fylkesordfører informerer om at i forbindelse med et uformelt kompromiss om spleiselag til basisutstilling nummer to, har fylkeskommunen bevilget 1,5 millioner kroner.

Sak 16/2022: Orientering om arbeid for finansiering av istandsetting av Tinnosbanen

Forslag til vedtak:

Verdensarvrådet tar saken til orientering.

Vedtak (enstemmig):

Verdensarvrådet tar saken til orientering.

Merknad1: Notodden kommune informerer om sin strategi til å få rustet opp Tinnosbanen til sin opprinnelige tilstand, kommersiell drift. Kommunen ønsker å dele oppgraderingen i 3 faser, hvor den første fase er strekningen Notodden stasjon-Lisleherad. Kostnadene er kalkulert til å være 38/40 millioner kroner. Den andre fase er strekningene Lisleherad-Gransherad og den siste etappe Gransherad-Tinnoset. Notodden kommune har spilt inn til Transportkomiteen enigheten alle partiene i Notodden er samla rundt i forbindelse med Tinnosbanens strategi.

Merknad2: Lederen i rådet ønsker at rådet bygger mer kunnskap rundt saken og foreslår et nytt møte med befaring i Tinnosbanen etter nyttår.

Merknad3: Tinn kommune informerer at industri i kommunen har hatt betydelig utvikling og har stort behov for bærekraftige transportløsninger. Tog er den mest bærekraftige transportløsningen og de anser at det er grunnlag for kommersiell drift. Tinn kommune har anslått behov for transport for 50 vogntog per dag.

Merknad4: Kulturarvseksjonen informerer om Riksantikvarens henvendelse til Jernbanedirektoratet o BaneNor med spørsmål om vedlikehold og planene for Tinnosbanen etter at Regjeringen har svart ut prosessen mot Stortinget og budsjettet for 2023 hvor oppfølgingen «parkeres». Nyheten om nytt arbeid mot istandsetting av Tinnosbanen er gode nyheter. Kulturarvseksjonen skal følge opp om hva som er mulige løsninger i forbindelse med kulturminneloven og fredningen.

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Rjukan-Notodden
Industrial Heritage Site
inscribed on the World Heritage List in 2015

Sak 17/2022: Eventuelt – «Verdensarv i Læreplan» Levert av Notodden kommune

Forslag til vedtak:

Opplæring og undervisning om verdensarv er i forvaltningsplanen nevnt som et viktig tiltak og ansvar. I mål for kompetansebygging og forskning står det at innen 2025 skal det utarbeides en samlet læreplan for grunnskole og videregående skole.

Det står videre at de to videregående skolene har utformet en erklæring som forplikter dem til samarbeid om å følge opp en verdensarvstatus på skolene.

I rådsmøte fra mai 2021 ble det lagt fram en rapport om hvordan verdensarven blir tatt hånd om i skolene i de tre verdensarvkommunene. Det ble der oppsummert, under veien videre, følgende punkter: Opprette en ressursgruppe med lærere, sørge for at planene for undervisning konkretiseres og tilpasses fagfornyelsen, at det lages en felles strategi om dette, og at verdensarv blir tematisert ytterligere blant lærerne.

Verdensarvrådet ber administrasjonen følge opp disse punktene og legge fram resultatet av dem i et møte for verdensarvrådet våren 2023.

Vedtak (enstemmig):

Opplæring og undervisning om verdensarv er i forvaltningsplanen nevnt som et viktig tiltak og ansvar. I mål for kompetansebygging og forskning står det at innen 2025 skal det utarbeides en samlet læreplan for grunnskole og videregående skole.

Det står videre at de to videregående skolene har utformet en erklæring som forplikter dem til samarbeid om å følge opp en verdensarvstatus på skolene.

I rådsmøte fra mai 2021 ble det lagt fram en rapport om hvordan verdensarven blir tatt hånd om i skolene i de tre verdensarvkommunene. Det ble der oppsummert, under veien videre, følgende punkter: Opprette en ressursgruppe med lærere, sørge for at planene for undervisning konkretiseres og tilpasses fagfornyelsen, at det lages en felles strategi om dette, og at verdensarv blir tematisert ytterligere blant lærerne.

Verdensarvrådet ber administrasjonen følge opp disse punktene og legge fram resultatet av dem i et møte for verdensarvrådet våren 2023.

Møtets opptak er arkivert i VTFK Web-TV: <https://vimeo.com/showcase/9222288/video/779219786>

Med vennlig hilsen

Juliana Strogan
Sekretær for verdensarvrådet
Verdensarvkoordinator
juliana.strogan@vtfk.no